Meisjes en jongens?

Groep 3

75 min

Begrippen

Jongens, meisjes, verschillen, overeenkomsten, hobby's, seks-stereotiep gedrag, rolpatronen

Benodigheden

- [x] digibord

Lesdoelen

- De leerlingen weten dat er verschillen zijn tussen beelden in de media van jongens en meisjes en die in de realiteit.
- De leerlingen leren dat meisjes en jongens gelijk zijn.
- De leerlingen kunnen lichamelijke overeenkomsten en verschillen tussen jongens en meisjes benoemen.
- De leerlingen leren over stereotypes van jongens en meisjes.

Meisjes en jongens?

Lichamelijke ontwikkeling en zelfbeeld

In deze les gaan we kijken naar de overeenkomsten en verschillen tussen jongens en meisjes. Er worden altijd twee groepen gemaakt, jongens en meisjes, maar klopt dat eigenlijk wel?

Wat zijn jongens en meisjes?

15 min

De leerlingen benoemen wat meisjes en jongens zijn. Ze worden uitgedaagd om na te denken of stereotiepe beelden wel kloppen.

Dia

1

Wat Zijn Jongens En Meisjes?

Vertel de leerlingen een verhaal over een buitenaards wezen dat is geland op aarde. Dat wezen is heel nieuwsgierig want het ziet allerlei mensen, dieren, dingen en gebouwen die het nog nooit gezien heeft. Het is erg benieuwd naar 'meisjes en jongens', want de mensen hebben het daar steeds over. Wat betekent dat? Wat zijn jongens en meisjes? Zien ze er allemaal hetzelfde uit? Vinden ze dezelfde dingen leuk? Wat eten ze graag? Waar spelen ze graag mee?

Begin met het benadrukken van de vele overeenkomsten die ze hebben. Vraag ze bijvoorbeeld wat hun

lievelingseten is. Laat de leerlingen uitleggen wat 'jongens en meisjes' zijn.

Door individuele vragen te stellen worden onderlinge verschillen en overeenkomsten tussen kinderen zichtbaar, los van sekse.

Bij stereotiepe uitspraken kun je steeds een vraag stellen waarmee de leerlingen aan het denken worden gezet. Bijvoorbeeld wanneer kinderen aankaarten dat jongens van blauw houden en meisjes van roze, kun je vragen wat ze vinden van groen, want dat is toevallig de lievelingskleur van het buitenaardse wezen. En ook of er meisjes zijn van wie de lievelingskleur blauw is. Dan kun je opmerken dat de meningen hierover verdeeld zijn. Benadruk steeds de vele onderlinge verschillen en gemeenschappelijkheden.

Stel vragen als:

- Is iedereen daarmee akkoord?
- Wie is het daar niet mee eens?
- Wie kent een iemand die dat wel/niet leuk vindt?
- Geldt dat voor alle jongens/meisjes?
- Zou het ook anders kunnen?

Je kan heel gericht thema's inbrengen door specifiek te vragen naar verdelingen in bijvoorbeeld speelgoed, beroepen of

hobby's.

Optioneel: Als de kinderen aan de klas hieraan toe zijn, kun je iets meer vertellen. Stel aan het einde de vraag of er nog meer is dan alleen de tweedeling jongens en meisjes.
Je kunt hier vertellen dat sommige kinderen zich helemaal een meisje kunnen voelen of helemaal een jongen, maar soms ook van allebei een beetje of geen van beide (non-binair). Het kan ook zijn dat een kind geboren wordt als jongen maar zich meer een meisje voelt en andersom (transgender). Dat is allemaal oké.

Wie heeft hetzelfde?

10 min

In deze oefening wordt duidelijk dat er veel meer overeenkomsten zijn tussen kinderen dan verschillen tussen jongens en meisjes. Tussen jongens en tussen meisjes onderling zitten naast overeenkomsten ook veel verschillen.

Dia
2
Sta Op Als...

Benoem dat iedereen anders en uniek is. Iedereen ziet er anders uit, heeft een ander karakter en vindt andere dingen leuk of niet leuk om te doen.
Benoem verschillende uiterlijke kenmerken, eigenschappen en activiteiten en laat de leerlingen opstaan als het voor hen geldt. Vraag de leerlingen:

- Wie heeft er een broek/rok/jurk aan?
- Wie heeft voornamelijk blauwe/rode/groene kleding aan?
- Wie is er vaak vrolijk?
- Wie maakt er altijd grappen?
- Wie kan er goed tekenen?
- Wie houdt er van om in een boom te klimmen?
- Wie heeft als lievelingskleur groen/geel/blauw?

Je kunt ook andere vragen stellen en doorgaan tot de aandacht verslapt.

Concludeer aan het eind van dit onderdeel nogmaals dat iedereen er anders uitziet en andere dingen leuk vindt.

Wat vind jij leuk om mee te spelen?

30 min

In deze oefening worden de leerlingen aan het denken gezet over hun eigen meningen en voorkeuren als het gaat om speelgoed.

Voorbereiding:

Zorg voor een heleboek speelgoedfolders waarmee de kinderen collages kunnen maken. Maak zelf ook een aantal verschillende collages.

Dia

3

Wat Vind Jij Leuk Om Mee Te Spelen?

De leerlingen mogen uit een heleboel speelgoedfolders afbeeldingen knippen en een collage maken waarmee ze hun eigen verlanglijst samenstellen voor hun verjaardag of Sinterklaas.
Daarna bekijk en bespreek je samen met de leerlingen de collages die ze gemaakt hebben.

Vragen die je bij het bespreken van de collages kunt stellen zijn:

- Wie heeft hetzelfde speelgoed gekozen?
- Wie heeft dit soort speelgoed thuis?
- Wie wil er graag met dit soort speelgoed spelen als je dit krijgt?
- Waarom vind je dat leuk speelgoed?

Ga met de leerlingen in gesprek over de variatie in het gekozen speelgoed. Benadruk dat elk kind met elk speelgoed mag spelen.

Bestudeer tijdens en na de oefening of de leerlingen zich openstellen voor ander speelgoed dan wat ze in eerste instantie op hun lijst zetten. Het is mogelijk dat genderstereotiepe collages opduiken. Dat is helemaal oké.

Ga in gesprek met de leerlingen over hun keuzes.

- Waarom wel een bal en geen pop?
- Waarom wel een keukentje, maar geen auto?

Maak zelf ook een aantal collages met gevarieerd speelgoed in alle kleuren van de regenboog om aan de kinderen te tonen tijdens de les. Je kan ze eventueel voorstellen als de collages van juffen of meesters op school, of van fictieve personages die populair zijn bij de leerlingen. Dit kan een goed vertrekpunt zijn om een dialoog over genderstereotypen uit te lokken.

Aan de hand van de volgende vragen kan je het gesprek openen:

- Wat vinden jullie van deze lijst?
- Van wie zou deze lijst kunnen zijn?
- Waarom denk je dat x hier graag mee speelt?
- Speel je daar zelf ook graag mee?
- Zie je iets wat je op je eigen lijst wil zetten?

Variatie:

Je kunt de leerlingen ook vragen om voor een bepaald personage uit een boek een verlanglijst op te stellen. Zo kunnen de kinderen vanuit een ander perspectief leren denken. Bijvoorbeeld: wat zou Roodkapje vragen voor haar verjaardag of aan Sinterklaas en waarom?

Je kunt ervoor kiezen om het gekozen speelgoed te combineren, door bijvoorbeeld te vragen of het niet leuk zou zijn als de pop in de auto mag rijden. Dit kan een goed vertrekpunt zijn om een gesprek over stereotiep speelgoed te starten.

Vertel de kinderen dat er geen specifiek jongens- of meisjesspeelgoed is, je mag spelen met wat jij leuk vindt. Voor iedereen is dat anders en dat is allemaal oké.

In de media

20 min

De leerlingen vergelijken plaatjes van jongens en meisjes in tijdschriften met jongens en meisjes uit hun directe leefomgeving. Ze maken een start met mediawijsheid.

Instructie vooraf:

Neem zelf een aantal tijdschriften mee waar de leerlingen in kunnen knippen. Let op dat er voldoende jongens en meisjes op een niet-stereotiepe manier zijn afgebeeld.

Dia

4

Welke Verschillen En Overeenkomsten Zie Jij?

Leg de tijdschriften in het midden van de kring. Laat de leerlingen in de tijdschriften naar plaatjes zoeken van kinderen met een verschillend uiterlijk (lang haar, kort haar, verschillende haarkleur, verschillende huidskleur). Laat de leerlingen de plaatjes uitknippen en in het midden van de kring leggen. Bespreek de plaatjes met de leerlingen aan de hand van de volgende vragen:

- Welke verschillen zie je tussen de meisjes op de plaatjes?

- Welke verschillen zie je tussen de jongens op de plaatjes?
- Welke overeenkomsten zie je tussen de meisjes op de plaatjes?
- Welke overeenkomsten zie je tussen de jongens op de plaatjes?
- Was het moeilijk om plaatjes te vinden van jongens/meisjes met een verschillend uiterlijk?

Benoem in de nabespreking dat het soms lastig is om plaatjes in tijdschriften te vinden van mensen die niet jong, mooi en slank zijn. Terwijl we in het echt er niet allemaal uitzien zoals de mensen op de plaatjes. Als we om ons heen kijken ziet iedereen er namelijk anders uit.

Dia 5

Wat Heb Je Geleerd?

Vraag de leerlingen wat ze geleerd hebben en sluit af door te benoemen dat een jongen lang haar kan hebben en een meisje kort haar. Dat een jongen van voetballen kan houden en een jongen het leuk kan vinden om met poppen te spelen. Dat een meisje het leuk kan vinden om in een boom te klimmen en om te dansen. Hoe je eruitziet, of je je een meisje voelt of een jongen, wat je leuk vindt om te doen, dat beslis jij zelf. Het maakt dan niet uit wat je bent want iedereen is uniek.

Afsluiting

Een jongen kan lang haar hebben en een meisje kan kort haar hebben. Een jongen kan van voetballen houden en een jongen kan het leuk vinden om met poppen te spelen. Een meisje kan het leuk vinden om in een boom te klimmen en een meisje kan het leuk vinden om te dansen. Wat je leuk vindt om te doen, dat beslis jij zelf. Het maakt dan niet uit of je een jongen of een meisje bent.

Tip 1

Bij het benoemen van uiterlijke verschillen is het belangrijk dat in ieder geval de geslachtsdelen besproken worden. Zodra er in de klas over geslachtsdelen wordt gesproken is het goed om afspraken over woordgebruik te maken. Spreek samen met de leerlingen af hoe jullie de geslachtsdelen in de klas noemen en welke woorden wel en niet in de klas gebruikt worden. Voor het mannelijk geslachtsdeel wordt doorgaans piemel gebruikt en voor het vrouwelijke geslachtsdeel vulva.

Tip 2

Vanaf ongeveer zes jaar nemen over het algemeen sterk genderstereotiepe ideeën bij de meeste kinderen weer af. Veelal ontstaat er een voorkeur voor het spelen met leeftijdsgenoten van hetzelfde geslacht. Maar op deze leeftijd komt het wisselen van genderrol (jongens die prinses spelen, meisjes die koning spelen) nog veel voor. Zorg voor ruimte voor acceptatie van dit gedrag.

Tip 3

Let er op dat dit voor sommige leerlingen een lastige opdracht kan zijn. In sommige gezinnen worden (zeer) genderstereotiepe normen gehanteerd. Het kan voor hen lastig zijn om dan buiten de kaders van wat ‘hoort’ te denken. Zorg ervoor dat de sfeer veilig blijft, door uitlachen en pesten te voorkomen en bij te sturen.

Tip 4

Als kinderen een voorkeur hebben voor stereotiepe kleding, speelgoed of gedragingen, dan is dat natuurlijk ook oké. Het gaat er om dat iedereen mag zijn wie die wil zijn.